

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Da 2, 1 – 24

Text: Dan 2, 28b – 36a *Toto je sen, totiž vidění, která ti prošla hlavou na tvém lůžku: Tobě, králi vystaly na lůžku starosti o to, co se v budoucnu stane, a ten, který odhaluje tajemství, ti oznámil, co se stane. Já pak to nemám z moudrosti, které bych měl více než ostatní živé bytosti, ale to tajemství mi bylo odhaleno, aby výklad byl králi oznámen a abys poznal myšlení svého srdce. Ty jsi, králi, viděl jakousi velikou sochu. Byla to obrovská socha a její lesk byl mimořádný. Stála proti tobě a měla strašný vzhled. Hlava té sochy byla z ryzího zlata, její hrud' a paže ze stříbra, břicho a boky z mědi, stehna ze železa, nohy dílem ze železa a dílem z hlíny. Viděl jsi, jak se bez zásahu rukou utrhł kámen a udeřil do železných a hliněných nohou sochy a rozdrtil je, a rázem bylo rozdrčeno železo, hlína, měď, stříbro i zlato, a byly jako plevy na mlátě v letní době. Odnesl je vítr a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen, který do sochy udeřil, se stal obrovskou skálou a zaplnil celou zemi. Toto je sen.*

Král Nebúkadnesar, jako každý despotický vládce a mocipán se v noci budí hrůzou a zpocený strachem. Ti, kteří se bojí o svá křesla, to občas mívají. V bibli o králi čteme: „Rozrušil se a nemohl spát.“ Jeho mudrci a rádcové jsou bezradní. Jejich prognózy, výpočty, horoskopy a průzkumy veřejného mínění jsou jim najednou k ničemu. A to je pro ně zlý sen, o kterém dříve neměli tušení. Najednou padají hlavy. Král dává rozkaz k popravám neschopných rádců.

Jen jediný v tom zmatku neztrácí hlavu. Je to Daniel. Odvážně proniká ke králi a vyžádá si čas. Čas pro modlitbu. A pak to vidí. Celá ta světská moc je jedna velká modla. Taková jakási socha. Nahore krásně zlatá a lesklá, paže stříbrné, břicho už jen měděné, které pak podpírají železná stehna, ale celé to stojí na hliněných nohách. Tedy přesněji řečeno, na jakési směsi železa a jílu, což jsou materiály, které nikdy k sobě nepřilnou a vždycky se budou spolu hádat.

Každý král, vládce či politik si na vrcholu své moci připadá jako ta zlatá moudrá hlava. Ano, ty jsi ta zlatá hlava, říká Daniel králi Nebúkadnesarovi. A v noci špatně spíš, protože máš strach, že ti nohy už dobře neslouží, a že by ti je taky mohl někdo podrazit, nemám pravdu?

Daniel ale není šikovný psycholog nebo terapeut. Jeho výklad snu nepochází ze snáře nebo z učebnice hlubinné psychologie. On má zjevení od Hospodina. Proto v králově snu nejde o vnitřní prožitky a strachy jednoho mocipána, ale o Boží nadčasové slovo. Slovo o běhu světa. Slovo v pravdě eschatologické. Říká se v něm, že nad těmito časy, vládami a pořádky je ještě jiný čas, jiná vláda a jiný pořádek. Světské vlády se střídají, přicházejí a odcházejí jako figury na jevišti. Nemají žádnou trvalou hodnotu a existenci. Jednou se však bez zásahu lidskou rukou utrhne kdesi kámen, udeří do hliněných nohou sochy a rázem je rozdrčeno vše – i železo i měď i stříbro i zlato a jsou jako plevy hnané větrem a nezbylo po nich ani stopy. A ten kámen se stane obrovskou skálou a zaplní celou zemi. To není žádná katastrofická vize, to je obraz naděje a jistoty. Konečně něco pevného a jistého. Ty jsi má skála, Hospodine, můj skalní štít. Kámen, který zavrhlí stavitelé, stal se kamenem úhelným. Žádné pozlátko na vachrlatých nohách, žádné viklavé monstrum ale pořádný skalní masiv – to je Boží království ve srovnání s vratkými sliby vemlouvavých politických vůdců.

Ten kámen se valí z hory samospádem. Byla by to zbytečná sisyfovská práce chtít jej zadržet nebo dokonce vymezit mu prostor či jej vykázat do patřičných mezí. Až se přivalí, vezmou za své všechna uměle vytvořená monstra, i kdyby vypadala jakkoli velkolepě. Nakonec se ukáže, že všechno stojí na lidech, kteří nikdy k sobě nepřilnou tak, aby na nich bylo možno stavět. To známe už z toho starověkého vyprávění o babylonské věži. Velkolepá stavba ztroskotala na tom, že si lidé přestali rozumět a rozešli se. Rozdělená společnost toho moc nevykoná.

Rozdíl mezi sochou a skálou je už ve své podstatě. Socha je umělý výtvar, vyrobený lidskou rukou a je to vlastně modla, falešné božstvo, kterému se mají všichni klanět. K tomu

jsou pochopitelně potřeba i nějaké ty donucovací prostředky. Jak čteme v navazující kapitole, král Nebúkadnesar je toho sám dokladem. Pod trestem smrti nutí obyvatele země, aby se klaněli jeho soše, kterou dal zhotovit.

Naproti tomu je skála přírodní útvar, možná trochu beztvary a neurčitý. Ale v biblickém vyprávění stejně jako třeba ve všeobecných podmínkách pojišťovacích společností představuje zásah vyšší moci. Moci na člověku nezávislé. Moci shůry. Moci, která nás přesahuje.

Lidé samozřejmě nemusí na takovou moc věřit. Ale o to větší bude jejich překvapení, až se to utrhne. Zjevení Janovo, poslední biblická kniha, která v mnohém z proroka Daniele čerpá, podává stejný výklad dějin. Něco se chystá na mimolidské úrovni. Kdesi nahoře. Zatím je ta vize snová a u některých lidí budí pochopitelně pochybovačný úsměv. Kutálející se kámen se mění ve skálu, a ta následně pokrývá celou zemi. To si neumíme představit. Daniel to vykládá jako království, které nebude zničeno navěky a nebude předáno jinému lidu. Ovšem dnes už i ten Danielův výklad potřebuje výklad. Boží království je obraz, který se terminologicky vyvinul v jiné době. Dnes bychom možná mluvili obecně o Boží vládě. Nejde o žádný umělý konstrukt, žádný pokusný projekt sociálního inženýrství. To všechno jsou ty sochy. Boží vláda je skála, něco zcela přirozeného, co se zformovalo už se vznikem světa. Přirozený řád věcí. Boží stvořitelský záměr. Návrat ztraceného ráje. K tomu si nedopomůžeme lidskou chytrostí ani svými rukama. Takové pokusy končí vždy fiaskem. Ten kámen se utrl a valí se bez zásahu lidskou rukou, jak je v textu dvakrát zdůrazněno.

Křesťané věří, že ten kámen se už uvolnil. Už se pohnul. Někteří lidé se bláhově domnívali, že stačí jej zapečetit a dát hlídat stráží a kámen zůstane tam, kde je. Jiní se naopak strachovali, kdo jim ten kámen odvalí, když jsou na to jako lidé slabí. Ale ten kámen se bez zásahu rukou už odvalil od hrobu, aby vytvořil svobodný průchod životu na nebesích, který bude navěky.

Bratři a sestry, když se opět vrátím nohama na zem, my teď máme zrovna po prezidentské volbě. Někdo se momentálně raduje, pro jiného to byl zlý sen. Mnozí jsou rozrušeni starostmi o budoucnost a nemohou spát. Mnozí se pokoušejí o nějaký výklad, jak to půjde dál. Jedno však je jisté. Valí se veliký balvan. Zda se přivalí či ne, to si lidé nevolí. To na lidské volbě nezáleží. Nepředchází tomu žádná velká ani drahá předvolební kampaň. Ten kámen se utrl bez zásahu lidskou rukou. Radujme se a veselme se, protože je na co se těšit.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty který, jsi to u lidí prohrál, ty jsi ta skála věků, ty jsi ten kámen úhelový, který stavitelé tohoto světa zavrhlí, tobě patří věčnost. Dej nám všem poznat tu radost, že tvé jest království i moc i sláva až na věky. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši Kriste, prosíme, uť nás orientovat se v chaotickém světě a rozpoznávat v něm tvůj hlas mezi mnoha hlasy, které v něm zní. Prosíme, dej, ať tvoje církev plní své poslání být světlem světa a solí země. Dej, ať se křesťané v naší zemi ke tobě znají a hlásí. Dej, ať neopouštíme tebe, jako základ naší víry a života. Prosíme tě, dej ať se evropské státy hlásí ke svým křesťanským kořenům nejen formálními proklamacemi, ale především svými činy, svými zákony a svojí kulturou. Prosíme za ty, kteří jsou zmatení, kteří hledají naplnění v moderním pohanství, kteří hledají spásu ve vlastním sebezbožštění, kteří si jsou sami sobě bohem. Prosíme za ty, kdo naši zemi vládnou, aby ctili vyšší hodnoty a cíle než je vlastní prospěch a krátkodobý užitek. Prosíme, dej své církvi dar, aby uměla rozlišovat, odkud vítr vane, když se ke slovu hlásí různí duchové dnešní doby. Dej nám odvahu být pevně zakotveni ve víře, lásce a naději. Dej, ať vždy stojíme tam, kde je naše místo. Prosíme za ty, kdo ti slouží na nejruznějších pozicích a v různých povoláních. Prosíme za ty, kdo nemají žádnou moc ani vliv. Prosíme za chudé duchem, nemocné tělem, zkroutené srdcem. Dej, ať všichni zaslechneme tvůj laskavý hlas, který nás ujišťuje o tvé lásce a milosti. Amen.*